

СТАНОВИЩЕ

по процедура за защита на дисертационен труд на тема:
„Децентрализирана идентичност в блокчейн“
за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

от

кандидат: **Иван Панайотов Ламбов,**

Област на висше образование: **4. Природни науки, математика и информатика**

Професионално направление: **4.6. Информатика и компютърни науки**

Докторска програма: **„Софтуерни технологии“ – Управление на знания,** катедра:
„Софтуерни технологии“,

Факултет по математика и информатика (ФМИ),

Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (СУ),

Становището е изготвено от: **доц. д-р Елисавета Василева Гурова, Факултет по математика и информатика, Софийски университет „Св. Кл. Охридски“,** в качеството ми на член на научното жури, съгласно Заповед № РД-38-656/ 29.11.2024 г. на Ректора на Софийския университет.

1. Обща характеристика на дисертационния труд и представените материали

Дисертационният труд е в обем 145 страници, 9 глави (в това число увод, мотивация, цели и заключение) и 6 приложения. Текстът на дисертационния труд е написан изцяло на английски език. По-съществените глави са: литературен обзор, теоретична база, архитектура на модела на децентрализирана идентичност на артефакти (DIDoA), експерименти и резултати, дискусия. В библиографията са включени 107 източника.

Авторът е формулирал целта на дисертацията: „да проучи изискванията, ключовите характеристики и матрицата на процесите на DIDoA платформата и да предложи нов модел и системна архитектура, базирана на блокчейн, за да подпомогне музейната общност, правоприлагащите органи, митническите власти, професионалисти в търговията с предмети на изкуството, представители на застрахователната индустрия, експерти по изкуство и т.н., да верифицират автентичността на културни и исторически артефакти, да подобрят сигурността и конфиденциалността, да се борят с измамите, да повишат ефективността на разходите и да подобрят

съответствието с нормативните изисквания“⁴⁴. Особеност на дисертацията е приложният ѝ характер, формулиран още в целта, и стремежът към реален принос на предложения модел и процеси за дигитална идентификация с използване на блокчейн на културни артефакти. В дисертацията са използвани стандартни научни методи, свързани с проучване на литературата, формулиране на хипотеза (модел) и тестването ѝ.

Представени са 4 научни статии по дисертационния труд, автореферат и резюме на дисертацията, както и административни документи по процедурата.

2. Данни и лични впечатления за кандидата

Иван Ламбов е професионалист в областта на киберсигурността и финтех сектора с дългогодишен международен опит в предприемачество, бизнес иновации, управление на проекти и консултантска дейност. Познанията и опитът на Иван Ламбов в използване на разнообразни съвременните технологии е в основата на иновативни решения и международно признание.

3. Съдържателен анализ на научните и научноприложните постижения на кандидата, съдържащи се в представения дисертационен труд и публикациите към него, включени по процедурата

Представеният дисертационен труд е насочен към решаване на проблеми и предизвикателства от реалната практика чрез използване на набор от дигитални инструменти, чрез което да се гарантира сигурността, защитата на данните и намалят рисковете за чувствителна информация. Въз основа на преглед на научната литература в областта е направена класификация на по-важните теми (концепции), свързани с децентрализираната идентичност, представени са стандарти и референтни модели за описание на артефакти, както и са идентифицирани области, в които е използвана децентрализирана идентичност. Прави впечатление, че основните документи от интерес на тезата са на WWW консорциума и негови групи. Литературният обзор дава основания на автора да идентифицира приложна област, в която не е ползвана децентрализирана идентичност.

В главата, посветена на теоретичната основа, авторът систематично въвежда различни понятия, процеси, проекти и организации, свързани с децентрализираната идентичност. Особено внимание обръща на стандартния модел за децентрализирана идентичност и неговите компоненти. Обоснована е ролята на блокчейн технологиите за осигуряване на децентрализация, доверие, сигурност и контрол. Представени са възможните дейности с ползване на дигитален идентификатор, както

и ключовите му характеристики и архитектура, както и особености на верификацията. Особено място заема подробното описание на триъгълника на доверие и особеностите на ролите по удостоверяване, притежание и проверяване на идентификационни данни. В края на главата са представени правителствени инициативи и фирмени решения с ползване на децентрализирана идентичност. Интерес представляват идентифицираните предизвикателства в т.4.7 и насоките за научни изследвания за всяко от тях, които обуславят част от проучванията в дисертацията.

Основният принос на докторанта е свързан с предложения модел за децентрализирана идентичност на артефакти, който се явява разширение на концепцията за децентрализирана идентичност. За всяка от ролите в модела е посочена специфична организация в областта на културата. Моделът е тестван в експериментална среда с използване на различни блокчейн платформи (BSN Spartan, Ethereum, Hyperledger Indy, Dock), като авторът е описал процесите за всяка от разглежданите в модела роли. Направен е сравнителен анализ на ползваните платформи, който показва техните особености и може да послужи при избор според потребностите и практическия казус. Преимуществовата на предложения модел са изтъкнати въз основа на сравнение със съществуващи решения за културното наследство (табл. 8.2), като авторът подчертава липсата на решения с децентрализирана идентификация в областта. Интерес представлява изложената концепция за пирамидата на знания в контекста на децентрализираната идентификация на артефакти.

4. Аprobация на резултатите

Представени са 4 оригинални публикации по дисертацията – 3 самостоятелни и една в съавторство. Една статия е в списание:

- И. Ламбов, Децентрализирана идентичност: последни научни постижения и приложения, Автоматика и информатика, LVII, № 1/2024, стр. 26-32.

Три от статиите са в сборници на конференции, индексирани и реферирани в Scopus:

- Lamboy, I., Use Case Feasibility Study: Decentralized Identity on Blockchain for Cultural Heritage Artifacts, ACM International Conference Proceeding Series, pp. 161 – 166, 25th International Conference on Computer Systems and Technologies, CompSysTech 2024, Ruse, 14 - 15 June 2024

- Lambov, I., Decentralized Identity of Artifacts on the BSN Spartan Blockchain, International IEEE Conference proceedings, Issue 2024, 12th IEEE International Conference on Intelligent Systems, IS 2024, Varna, 29 - 31 August 2024
- Lambov, I., Duffy, K.H., Decentralized Identity of Artifacts - System Architecture, International IEEE Conference proceedings, Issue 2024, 12th IEEE International Conference on Intelligent Systems, IS 2024, Varna, 29 - 31 August 2024

Няма информация за цитиране на публикациите от други автори.

Научните трудове отговарят на минималните национални изисквания за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ в професионално направление 4.6. Информатика и компютърни науки.

5. Качества на автореферата

Авторефератът е с обем 58 страници и представя коректно на български език резултатите и съдържанието на дисертационния труд.

6. Критични бележки и препоръки

По своята структура и изложение дисертационният труд се отличава от утвърдената в страната практика за подобни документи. Не е ясна логическата свързаност на отделните глави, както и липсва обосновка на предложения модел. Някои по-конкретни бележки:

- Целите и методологията на дисертацията са формулирани в глава 5, докато в увода се посочват някои приноси на дисертацията.
- В глава 3 е представена методологията за научен обзор, но в прегледа на научната литература не става ясно прилагането ѝ. Освен това е трудно да се вникне в литературния обзор без да са дефинирани основните понятия и концепции в областта, което е направено в глава 4.
- Изводите в глава 3 и представените предизвикателства в глава 4 не са добре обосновани от направения преглед на научната литература.
- Съществена бележка по изложението е липсата на яснота как докторантът е достигнал до представения в глава 6 модел, как този модел отговаря на спецификата в областта на културното наследство. Не е ясно как този модел адресира споменатите предизвикателства и с какво е по-добър от стандартния модел за децентрализирана идентичност.
- Авторът твърди в глава 7, че потребителските случаи се основават на направените проучвания и интервюираните експерти в областта. За

съжаление, нито в основния текст, нито в приложенията има информация по въпроса. Освен това не става ясно как са избрани ползваните за експериментите технологии. За по-добро разбиране на експеримента би било полезно в началото да се даде кратко описание и обосновка.

- Глава 8 „Дискусия“ е нетрадиционна за подобен вид документи. Представените в нея изводи не са убедителни, както и не показват как са разрешени посочените в глава 4 предизвикателства. Представената връзка с пирамидата на знания не е логически свързана с цялостното изложение.
- Недостатъците в логическата обвързаност, структура и обосновка затруднява обективната оценка на приносите на докторанта, представени в 8.6.
- Библиографията включва 107 източника, но не всички са цитирани в текста. В изложението доминира разглеждането на документи, стандарти, ръководства на различни организации. На места в текста не става ясно дали са ползвани източници или са изложени разбираня на автора.

7. Заключение

Независимо от представените критични бележки, считам че те не са основание да бъде дадена негативна оценка на представените в процедурата дисертационен труд и придружаващите го публикации. Кандидатът удовлетворява минималните национални изисквания в научната област „Природни науки, математика и информатика“, професионално направление: „Информатика и компютърни науки“ и не е установено плагиатство в представените научни трудове.

Въз основа на гореизложеното и с оглед на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Правилника на СУ „Св. Климент Охридски“, предлагам на научното жури да присъди на Иван Ламбов образователна и научна степен „доктор“ в научна област „Природни науки, математика и информатика“, професионално направление: „Информатика и компютърни науки“.

20.02.2025 г.

Изготвил становището:

доц. д-р Елисавета Гурова